

T.C.
SAMSUN
2. İDARE MAHKEMESİ
ESAS NO : 2015/1024
KARAR NO : 2015/1456

DAVACI : TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI
VEKİLİ : Av. ZUHAL DÖNMEZ
Bestekar Sokak No 49/5 Kavaklıdere Çankaya/ANKARA

DAVALI : GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI/ANKARA
VEKİLİ : Hukuk Müşaviri ÇİĞDEM ATAN - aynı yerde

MÜDAHİL : OMV SAMSUN ELEKTRİK ÜRETİM SANAYİ VE TİCARET
A.Ş. (Davalı)
VEKİLLERİ : Av. GÜLŞAH ATAMAN
Zorlu Plaza İstanbul Avcılar/İSTANBUL
Av. ZELİHA ARAS ALTINOK
Yıldızevler Mahallesi 738. Sokak No:2/B Çankaya/ANKARA

DAVANIN ÖZETİ: Samsun ili, Terme ilçesi, Dumantepe Köyü, Akçay Mevkiinde, 44,4061 hektar alanındaki arazilerde Boraseo Elektrik Üretim San. Tic. A.Ş. tarafından doğalgaz kombine çevrim santrali kurulması talebi üzerine söz konusu arazilerin tarım dışı amaçla kullanılmasına izin verilmesine yönelik 05.02.2009 tarihli Toprak Koruma Kurulu Kararının uygun bulunmasına ilişkin 16.02.2009 tarih ve 803-2921 sayılı davalı idare işleminin; Anayasaya, 5406 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununa aykırı olduğu, kamu yararı kararı bulunmadığı, tarım dışına çıkarılan alan ve yakın çevresinin Türkiye'nin en verimli ovasının sınırları içinde olup tümünün tarım arazisi olduğu, bölge ve çevresindeki sınır köylerinde organik lindık üretimi yapıldığı iddialarıyla iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ: Bakanlık İl Müdürlüğüne hazırlanan etüt raporunda tarımsal bütünlük ile alternatif alanın bulunmadığının belirtildiği, Samsun Valiliği İl Mahalli İdareler Müdürlüğü'nün oluşturduğu teknik ekip mağrifetiyle almış olduğu inceleme raporu neticesinde vermiş olduğu kamu yararı belgesi, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca verilen kamu yararı kararları birlikte değerlendirilerek dava konusu işlemin tesis edildiği, davanın reddi gerektiği yönündedir.

MÜDAHİL İDDİALARININ ÖZETİ: Davaya konu doğalgaz kombine çevrim santralinin yapımında kamu yararı bulunduğu, ilgili kurumlardan alınan yazılardan görüldüğü üzere santralin kurulmasından önce gerekli tüm araştırmaların yapıldığı, tahsis konusu araziye alternatif alan bulunmadığı, davanın reddi gerektiği yönündedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Samsun 2. İdare Mahkemesi'nce, Mahkememizin 22/03/2012 tarih ve E:2012/762, K:2012/451 sayılı kararının Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'nun 28/01/2013 gün ve E:2012/4858, K:2013/194 sayılı kararı ile bozulması üzerine dava dosyası yeniden incelendikten sonra bozma kararına uyularak işin gereği görüldü:

T.C.
SAMSUN
2. İDARE MAHKEMESİ
ESAS NO : 2015/1024
KARAR NO : 2015/1456

Anayasa'nın 45. maddesinin birinci fıkrasında; "Devlet, tarım arazileri ile çayır ve meralarının amaç dışı kullanılmasını ve tahribini önlemek, tarımsal üretim planlaması ilkelerine uygun olarak bitkisel ve hayvansal üretimi artırmak maksadıyla, tarım ve hayvancılıkla uğraşanların işletme araç ve gereçlerinin ve diğer girdilerinin sağlanmasını kolaylaştırır." hükmüne yer verilmiştir.

Maddenin gerekçesinde, "Madde, Devlete tarım arazilerinin ve çayırlarla meraların amaç dışı kullanılmasını önleme görevini yüklemektedir. Bu ifade ile amaçlanan tarım arazilerinin endüstri ve şehirleşme sebebiyle yok edilmesinin önlenmesidir. Devlet bu amaçla yasal düzenlemeler yapmalıdır." denilmektedir.

Anayasa'da yer alan bu düzenleme ile tarım arazilerinin ülke yönünden taşıdığı büyük önem gözetilerek korunmaları ve genişletilmeleri konusunda yasal düzenleme yapılarak tarım arazilerinin yok edilmesi önlemek istenmiştir.

Nitekim, 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu'nun 1. maddesinde Kanunun amacı, toprağın doğal veya yapay yollarla kaybını ve niteliklerini yitirmesini engelleyerek korunmasını, geliştirilmesini ve çevre öncelikle sürdürülebilir kalkınma ilkesine uygun olarak planlı arazi kullanımını sağlayacak usul ve esasları belirlemek olarak tanımlanmıştır.

Anılan Kanunun "Tarım arazilerinin amaç dışı kullanımı" başlıklı 13. maddesinde ise; "Mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri, dikili tarım arazileri ile sulü tarım arazileri tarımsal üretim amacı dışında kullanılmaz. Ancak, alternatif alan bulunmaması ve Kurulun uygun görmesi şartıyla; (...) d) Bakanlıklara kamu yararı kararı alınmış plan ve yatırımlar, (...) için bu arazilerin amaç dışı kullanım taleplerine, toprak koruma projelerine uyulması kaydı ile Bakanlık tarafından izin verilebilir. Bakanlık bu yetkisini valiliklere devredebilir.(...)" kuralı yer almış, aynı düzenlemeye anılan kanuna dayanılarak çıkartılan, Tarım Arazilerinin Korunması, Kullanılması ve Arazi Toplulaştırılmasına İlişkin Tüzük'ün 9. maddesinde de yer verilmiştir.

Yukarıda belirtilen Anayasa ve Yasa hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden, tarım arazilerinin amaç dışı kullanımını önlemek Devletin öncelikle görevi olmakla birlikte, kamu yararının gerekli kıldığı durumlarda bu arazilerin tarım dışı amaçlı faaliyetlere ayrılmasına ancak, alternatif alan bulunmaması ve Toprak Koruma Kurulunun uygun görüşünün alınması koşuluyla izin verileceği sonucuna ulaşılmaktadır.

Dolayısıyla, Yasada aranan koşulların sağlanıp sağlanmadığı değerlendirilirken alternatif alan bulunup bulunmadığı konusunda bir inceleme ve araştırma yapıp yapılmadığı, yapılmış ise çalışmaların yeterli olup olmadığı ve bu süreçte hazırlanan rapor ve görüşlerin dikkate alınıp alınmadığının göz önünde tutulacağı tartışmalıdır.

Öte yandan, 5403 sayılı Yasanın 13. maddesinin birinci fıkrası gereğince alternatif alan değerlendirmesinin, santralin kurulacağı yer ve çevresiyle sınırlı olarak değil, insan, çevre, toplum sağlığı ve yapısı ile tarıma olabilecek olumsuz etkileri gözetilerek, bu etkinin hiç ya da genel kabul görmüş standartlar dahilinde sağlanabileceği alanlar da değerlendirilerek yapılması Anayasanın yukarıda yer verilen 45. maddesi açısından bir zorunluluk olduğu gibi, bu tür bir değerlendirmenin 5403 sayılı Yasanın amacına uygun düşeceği de açıktır.

Dosyanın incelenmesinden ise, yer seçimi ile ilgili olarak düzenlenen 24.12.2008 günlü, 44 sayılı etüt raporunda alternatif alan araştırmasının yalnızca tesisin kurulacağı yer ve çevresine yönelik olduğu, bu süreçte tesisin kurulacağı arazi ve çevresi dışında alternatif alan bulunup bulunmadığına yönelik olarak bir inceleme ve araştırma yapılmadan söz konusu alanın tarım dışı kullanımına izin verildiği anlaşıldığından, tesis edilen işlemden hukuka uyarlık görülmemiştir.

T.C.
SAMSUN

2. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2015/1024

KARAR NO : 2015/1456

Açıklanan nedenlerle; **dava konusu işlemin iptaline**, aşağıda dökümü yapılan **591,00.-TL** yargılama gideri ile kararın verildiği tarihte yürürlükte olan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen **750.-TL vekalet ücretinin davalı idare tarafından davacıya ödenmesine**, 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun 8. maddesi uyarınca 12,10.-TL karar harcının mahsubunun ardından artan posta avansının kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine, davalı idare ve müdahil tarafından temyiz aşamalarında yapılan aşağıda dökümü gösterilen masrafların davalı idare ve müdahil üzerinde bırakılmasına, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 (otuz) gün içerisinde Danıştay'a temyiz yolu açık olmak üzere, 06/10/2015 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
İSHAK SAĞIR
37842

Üye
HAMİTALİ KANDİL
94884

Üye
AKİF KIZIROĞLU
118435

YARGILAMA GİDERLERİ :

Başvurma Harcı :	15,60 TL.
Karar Harcı :	27,70 TL
Vekalet Harcı :	2,50 TL
Y.D. Harcı :	25,60 TL
Y.D. İtiraz Harcı :	44,80 TL.
Dosya Bedeli :	1,80 TL
T.Baş. Harcı (1):	73,90 TL.
T.Baş. Harcı (2):	103,50 TL
T. Kar. Harcı (1):	35,50 TL
T.Kar. Harcı (2) :	43,90 TL
Posta Gideri :	216,20 TL.
TOPLAM :	591,00 TL.

DAVALI :

Posta Gideri :102,55.TL

MÜDAHİL :

Karar Düzeltme Harcı (1) : 38,20.TL
Vekalet Harcı : 2,90.TL
Karar Düzeltme Harcı (2) : 50,45.TL
Posta Gideri : 45,60.TL
Toplam :137,15.TL